

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLB200008
NAZWA OBSZARU Przełomowa Dolina Narwi

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ A	1.2. Kod obszaru PLB200008	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Przełomowa Dolina Narwi

1.4. Data opracowania 2004-04	1.5. Data aktualizacji 2019-11
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

1.7. Data wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO:	2004-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO	Rozp. Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie OSO Natura 2000

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
22.1672

Szerokość geograficzna
53.1385

2.2. Powierzchnia [ha]:
7649.17

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL34	Podlaskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[Powrót](#)

Gatunki				Populacja na obszarze						Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D			
						Min	Maks				Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
									C R V P					
B	A294	Acrocephalus paludicola			r	19	101	males		M	C	B	B	B
B	A229	Alcedo atthis			r	1	2	p		M	D			
B	A054	Anas acuta			r	1	1	p		M	D			
B	A056	Anas clypeata			r		8	p		M	C	C	C	C
B	A052	Anas crecca			r	3	3	p		M	D			
B	A050	Anas penelope			c	230	230	p		M	D			
B	A055	Anas querquedula			r	18	38	p		M	C	B	C	B
B	A043	Anser anser			r	1	1	p		M	D			
B	A255	Anthus campestris			r				P	M	D			
B	A089	Aquila pomarina			r	1	2	p		M	D			
B	A222	Asio flammeus			r		1	p		M	D			

B	A021	Botaurus stellaris		r	1	6	males		M	D			
B	A215	Bubo bubo		p	1	2	p		M	D			
B	A196	Chlidonias hybridus		r		41	p		M	D			
B	A198	Chlidonias leucopterus		r	1	645	p		M	C	B	C	C
B	A197	Chlidonias niger		r	6	100	p		M	C	C	C	C
B	A031	Ciconia ciconia		r	51	51	p		M	C	B	C	C
B	A030	Ciconia nigra		r	1	2	p		M	D			
B	A081	Circus aeruginosus		r	4	10	p		M	D			
B	A084	Circus pygargus		r		2	p		M	D			
B	A122	Crex crex		r	29	153	males		M	C	B	C	B
B	A239	Dendrocopos leucotos		p	1	1	p		M	D			
B	A238	Dendrocopos medius		p	4	4	p		M	D			
B	A236	Dryocopus martius		p	4	4	p		M	D			
B	A379	Emberiza hortulana		r	23	23	p		M	D			
B	A320	Ficedula parva		r	1	1	p		M	D			
B	A154	Gallinago media		r	3	4	males		M	B	B	B	B
B	A127	Grus grus		r	11	14	p		M	D			
B	A075	Haliaeetus albicilla		r	1	1	p		M	D			
B	A022	Ixobrychus minutus		r				P	M	D			
B	A338	Lanius collurio		r	54	54	p		M	D			
B	A156	Limosa limosa		r	16	41	p		M	C	C	C	C
B	A246	Lullula arborea		r	21	21	p		M	D			
B	A272	Luscinia svecica		r	1	10	p		M	D			
B	A072	Pernis apivorus		r				P	M	D			
B	A151	Philomachus pugnax		c	5000	5000	i		M	C	B	B	C
B	A151	Philomachus pugnax		r				P	M	C	B	B	C
B	A234	Picus canus		p				P	M	D			
B	A120	Porzana parva		r	3	3	males		M	C	B	C	B
B	A119	Porzana porzana		r	4	180	males		M	D			
B	A195	Sterna albifrons		r		1	p		M	D			
B	A193	Sterna hirundo		r		1	p		M	D			
B	A307	Sylvia nisoria		r	2	2	p		M	D			
B	A166	Tringa glareola		c	330	330	i		M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	15.85
N23	2.69
N17	2.52
N10	40.07
N19	0.16
N12	38.71
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja obejmuje 16 km odcinek rzeki Narwi między miejscowościami Bronowo i Piątnica oraz jej bogato urzeźbioną strefę krawędziową. Dolina rzeki zwęża się na tym odcinku od kilku kilometrów do maksymalnie 1200 m w rejonie Łomży. Dolina ma podłoże głównie mineralne, miejscami duże fragmenty podłoża torfowego. Teren jest płaski, na wysokości 98,5-102 m n.p.m. otoczony wysoczyzną sięgającą ponad 148 m n.p.m. Narew płynie na tym odcinku nieuregulowanym korytem, tworząc liczne meandry, starorzecza i rozgałęzienia, które wraz z dopływami i rowami składają się na skomplikowaną sieć wodną. Na charakter terenu, układ gleb i bogatą roślinność silnie wpływają coroczne wylewy Narwi. Szata roślinna ostoi jest bardzo urozmaicona; obok siebie występuje tu roślinność wodna, szuwarowa, łąkowa, zbiorowiska turzycowo-mszyste, a także murawy napiaskowe i kserotermiczne. Wyraźna jest specyficzna strefowość roślinności w poprzek doliny. Większe obszary leśne, o charakterze olsów i łągów, spotyka się tylko we wschodniej części omawianego terenu. Na stokach doliny występują miejscami świetliste dąbrowy, a nad nimi płaty grądów.

4.2. Jakość i znaczenie

Dla obszaru Natura 2000 procedowana jest zmiana granic obszaru. W dniu 14 marca 2019 r. Minister

Środowiska, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów (uchwała z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian granic obszarów Natura 2000", M.P. z 2019 r., poz. 208), przekazał Komisji Europejskiej listę proponowanych zmian obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty. W odniesieniu do terenów przewidzianych do włączenia w granice obszaru Natura 2000 wymienionych w ww. uchwale RM zastosowanie ma art. 33 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Przebieg zmienianej granicy dostępny jest w geoserwisie (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>). Ostoja ptasia o randze europejskiej E 26. Występuje co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 20 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Stwierdzono tu występowanie 178 gatunków ptaków, w tym co najmniej 125 lęgowych; ważna ostoja lęgowych bataliona, dubelta (powyżej 2% populacji krajowej) oraz wodniczki. Obszar własny dla migrujących ptaków w okresie wiosennym, szczególnie dla bataliona (>5000i). W okresie lęgowym obszar zasiedla dubelt (PCK) - około 4% populacji krajowej (C6), batalion (PCK) i rybitwa białoskrzydła (PCK) - co najmniej 2%-3% populacji krajowej (C6, C3), krwawodziób - 1,5%-2% populacji krajowej (C3), wodniczka (PCK) - powyżej 1% populacji krajowej (C6) oraz rożeniec (PCK), płaskonos, sowa błotna (PCK), rycyk i rybitwa czarna - co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6). Stosunkowo licznie (C7) występują: podróżniczek (PCK) i strumieniówka. W 1993 r. na obszarze gnieździł się jeszcze kulon, którego gniazdowanie nie zostało później potwierdzone. W okresie wędrowek występuje batalion w koncentracjach do 5000 osobników (C7). A031 Bocian biały *Ciconia ciconia*: Ocena populacji: C Choć liczba par lęgowych bociana białego w obszarze Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi nie stanowi co najmniej 1% krajowej populacji, osiąga ona jedne z najwyższych zagęszczeń w kraju (66,7 par/100 km²), niemal czterokrotnie wyższe od średniej krajowej (16,8 par/km²) (Guziak i Jakubiec 2006), wyższe od średniej dla całego województwa (44,9 par/100 km²) (Kalski 2006). Należy ono również do jednego z najwyższych zagęszczeń par lęgowych rejestrowanych obecnie w obszarach Natura 2000 w Polsce. Dodatkowo populacja bociana białego w obszarze Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi cechuje się bardzo wysokim wskaźnikiem StDB (zagęszczenie par na powierzchnię użytków zielonych), który w 2014 roku wyniósł 169,4 par/100 km². Poza tym w latach 1999–2014 populacja lęgowa bociana białego na terenie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi i jego otuliny (po korekcie granic obszaru Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi, Park w ok. 99,35% pokrywa się z obszarem), wykazywała istotny, umiarkowany wzrost liczebności (Zbyryt 2014). Daje to szansę na skuteczniejsze zabezpieczenie tej populacji i utrzymanie we właściwym stanie ochrony. Stan zachowania: B Populacja bociana białego na obszarze Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi jest dobrze zachowana, z uwagi na wyjątkowo korzystne cechy troficzne siedliska, na których występuje. Nieuregulowana dolina rzeki Narew charakteryzuje się ekstensywnym rolnictwem, które w połączeniu z korzystnymi warunkami siedliskowymi, licznymi starorzeczami stanowiącymi miejsca rozrodu płazów, stanowi o zasobności żerowiska wpływającej na stabilność reprodukcyjną populacji i wysokie parametry rozrodu. Na podstawie powyższego stopień zachowania cech siedliska można uznać, jako dobrze zachowany (II – elementy zachowane w dobrym stanie). Izolacja: C Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku. Populacja bociana białego na terenie Przełomowej Doliny Narwi leży w centrum europejskiego zasięgu tego gatunku i jest częścią większej populacji zasiedlającej dolinę Narwi i Biebrzy. Ocena ogólna: C Populacja bociana białego w OSO Przełomowa Dolina Narwi stanowi znaczącą wartość dla stanu zachowania populacji bociana białego w Polsce. Cechuje się ona parametrami znaczenie odbiegającymi od średniej krajowej i innych obszarów na których ten gatunek stanowi przedmiot ochrony, tj. wyższym zagęszczeniem i sukcesem lęgowym oraz umiarkowanie wzrastającą liczebnością (Zbyryt 2014).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	G01		i
M	E01.03		i
L	B		i

M	X		b
L	A04.03		i
L	F02.03		i
L	L10		i
L	E03.01		i
L	F03.01		i
L	D02		i
L	F03.02		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	B		i
M	E01.03		i
L	F02.03		i
M	A04		i
M	X		b
M	A03		i
L	L10		i
L	F03.01		i
L	G01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. BirdLife International/European Bird Census Council. 2000. European bird populations: estimates and trends. BirdLife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 10). 2. Buszko J. 1986-2003. Komputerowa baza danych (MS Access) "Motyle dzienne Polski" (dane z okresu 1986-2003). Instytut Ekologii i Ochrony Środowiska UMK w Toruniu. 3. Buszko J. 1997. Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce (Lepidoptera: Papilionoidea, Hesperioidea) 1986-1995. Ofic. Wyd. Turpress, Toruń. 4. Chyl A., Górski A. 1993. Awifauna doliny

Narwi między Rakowem a Łomżą. Not. Orn. 34(3-4): 277-286.5. Czerwiński A., Górski A., Grużewska T., Grużewski M. 1992. Przyroda Doliny Narwi - od Bronowa do Łomży. W: H. Białobrzęski (red.). Łomżyński Park Krajobrazowy. Wojewoda Łomż., Łom. Tow. Nauk. Wagów. s. 59-78.6. Czerwiński A., Grużewska T., Zielińska K., Chyl S., Górski A., Grużewski M. 1991. Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Łomża. Urząd Wojew., Wojew. Konserw. Przynr., Łomża. Msc. 7. Czerwiński A., Grużewska T., Zielińska K., Chyl S., Górski A., Grużewski M. 1991. Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gminy Piątnica. Urząd Wojew., Wojew. Konserw. Przynr., Łomża. Msc. 8. Dąbrowski J. S., Krzywicki M. 1982. Ginące i zagrożone gatunki motyli (Lepidoptera) w faunie Polski. Cz. I. Studia Naturae, ser. B. 31: 3-171.9. GDLP 2007 Inwentaryzacja przyrodnicza. baza danych INVENT 10. Górski A. 1992a. Ptaki. W: A. Czerwiński (red.). Przyroda doliny Narwi - od Bronowa do Łomży. Urząd Wojew., Wojew. Konserw. Przynr., Łomża. Msc. 11. Górski A., Lewartowski Z. - - - - Awifauna okresu lęgowego doliny Narwi między Wizną a Rakowem. W przygotowaniu do druku. Msc. 12. Górski A., Nowakowski J. 1998. Podlasie. W: J. Krogulec (red.). Ptaki łąk i mokradł Polski (stan populacji, zagrożenia i perspektywy ochrony). IUCN Polska, Warszawa, s. 169-194.13. Gromadzki M., Błaszczowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002 Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków OTOP, Gdańsk 14. Gromadzki M., Dyrzc A., Głowaciński Z., Wieloch M. 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk. 15. Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc. 16. Grużewska T., Górski A., Zielińska K., Górski A., Grużewski M. 1992a. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Nowogród. Urząd Wojew., Wojew. Konserw. Przynr., Łomża. Msc. 17. Guziak R., Jakubiec Z. 2006. Bocian biały w Polsce w roku 2004. W: Guziak R., Jakubiec Z. (red.). Bocian biały Ciconia ciconia (L.) w Polsce w roku 2004. Wyniki VI Międzynarodowego Spisu Bociana Białego. ss. 377–394. PTP „pro Natura”, Wrocław.18. Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe. Cambridge, Northern Europe, BirdLife International. 1. 19. Kalski R. 2006. Bocian biały w województwie podlaskim w roku 2004. W: Guziak R., Jakubiec Z. (red.). Bocian biały Ciconia ciconia (L.) w Polsce w roku 2004. Wyniki VI Międzynarodowego Spisu Bociana Białego. ss. 377–394. PTP „pro Natura”, Wrocław: 223–245.20. Liro A., Dyduch-Falniowska A. 1999. Natura 2000 - Europejska Sieć Ekologiczna. MOŚZNIL, Warszawa. ss. 93.21. Osieck E. 2000. Guidance notes for the selection of important Bird Areas in European Union Member States and EU accession countries. Draft IBA Workshop Brussels, 30 March-2Apr.2000. Msc. 22. Penczak T., Koszaliński H., Buczyńska M., Jakucewicz H. 1990. Ichtyofauna dorzecza Narwi. Cz. 1. Narew. Rocz. Nauk. PZW. 3: 81-94.23. Potocka Marta 2007 Plan lokalnej współpracy na rzecz ochrony obszaru Natura 2000 - PLC200003 Przełomowa Dolina Narwi Ministerstwo Środowiska 24. Romanowski J. 1981. Kolonia lęgowa ślepowronów (*Nycticorax nycticorax*) nad Narwią. Not. Orn. 22(3-4): 57-58.25. Rzępała M. - - - - Rola Doliny Dolnej Narwi dla awifauny. Msc. 26. Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań 27. Walczak W., Radziejowski J., Smogorzewska M., Sienkiewicz J., Gacka-Grzesikiewicz E., Pisarski Z. 2001. Obszary chronione w Polsce. Wyd. 3. Inst. Ochr. Środ., Oddz. Gdańsk, Gdynia. 28. Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki 29. WZR wojew. podlaskiego. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data). 30. Zbyryt A. 2014. Bocian biały Ciconia ciconia w Łomżyńskim Parku Krajobrazowym Doliny Narwi i jego otulinie w latach 1999–2014. Kulon 19. ss. 21-36. 31. Zbyryt A., Menderski S., Niedźwiecki S., Kalski R. 2014. Populacja lęgowa bociana białego Ciconia ciconia w Ostoi Warmińskiej. Orn. Polonica 55. ss. 240-256. Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej <http://natura2000.eea.europa.eu/>

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	2.48	PL03	96.25	PL04	0.03

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Wielki Dział	+	1.57
PL03	Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi	*	96.25
PL02	Kalinowo	*	0.91
PL04	Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi	*	0.03

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adres:	Polska Dojlidy Fabryczne 23 15-554 Białystok
Adres e-mail:	biuro.bialystok@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Plan ochrony Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi (z zakresem Natura 2000), ustanowiony na mocy uchwały nr III/20/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 10 stycznia 2011r. (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2011r., Nr 23, poz. 334) Link: http://edziennik.bialystok.uw.gov.pl/#/legalact/2011/334/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200008

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych

(opcjonalnie)